

Der var til denne Behandling ikke stillet noget **Ændringsforslag**.

Lovforslaget i dets Helhed fattes under **Forhandling**.

N. Rasmussen: Nærværende Lovforslag omhandler et Anliggende, som har været paa Bane i Rigsdagen i mange forskellige Aar og under mange forskellige Former. Det ledsages af Betænkningen fra en Kommission, som blev nedsat for at undersøge Universitetets Stilling, navnlig dets Retsstilling, og jeg skjøner ikke rettere, end at Universitetet nu kommer til den lovgivende Forsamling, ikke med noget Retskrav, men med et Krav paa ved en Hensigtsmæssighedsforanstaltning at faae tilveiebragt Rigevægt mellem Universitetets Indtægter og Udgifter. Derved er allerede meget vundet, at Retsstillingen er klar, og navnlig for den almene Betragtning er det jo godt, naar Lovforslaget faa at siges overgives til den sunde Mennekesforstand's Dømmekraft. Der er i de foregaaende Aaringer brugt et Stoford i denne Anledning, som jeg vil sige et Par Ord om, idet det faa tidt har været udtalt, at man vil Universitetet tillivs. Denne Udtalelse kan let vildebe. Jeg antager rigtignot, at der slet ikke er Nogen, som i virkelig Forstand vil Universitetet tillivs, og det er jo ogsaa givet, at, naar de nødvendige Midler til Universitetet aarlig blive tilveiebragte enten paa den ene eller den anden Maade, saa gaar Universitetet som Læreaanstalt sin rolige Gang, uanset fra hvilken Kasse eller Institution Midlerne komme tilveie. Naar der altsaa tales om, at man vil Universitetet tillivs, saa maa det forstås paa den Maade, at der egentlig Ingen er, der vil gjøre Universitetet som saadant nogetsomhelst Ondt; men det, man vil, er, at Universitetet bliver henvisst til først og fremmest at faae disse Udgifter afholdte af de Midler, der ere særlig henlagte til dets Underhold. Nu skal jeg for mit Vedkommende ikke sige Noget om, hvorvidt Dispositionerne i saa Henseende altid have været de mest hensigtsmæssige, men skal kun fremhæve, at Universitetet ikke har noget Retskrav paa at faae det, de kalde Universitetets Kapitalformue, opretholdt med den Størrelse, som denne Kapitalformue i sin Tid har faaet, og som naaede sit Hødepunkt i 1857. Men der er en Ting, som mangler i denne Kommissionsbetænkning. Jeg troede nemlig, at, naar en Kommission havde forhandlet Universitetets Formues retslige Tilstand, der da skulde have fundet en virkelig Opgjørelse Sted mellem Staten og Universitetet. I saa Fald vilde jeg have fundet, at der havde været et tilfredsstillende Resultat af en Kommissions Arbeide. Men tværtimod er Kommissionen kommen til det Resultat, at vel er Universitetet en Statsanstalt, der intet Krav har paa at faae sin Kapitalformue opretholdt i den Størrelse, som den til

en given Tid har, men desuagtet ønsker Universitetet nu gjerne ved særlig Lov at faae bestemt, at denne Kapitalformue restaureres, tilbagegives med et anseligt Beløb, saa at Kapitalen kan faae en Størrelse i Lighed med, hvad den tidligere har været. Ved Siden deraf ønskes der en Bestemmelse om, at Universitetet faar et aarligt Tilskud af Staten og af Kommunitetet; og saa endelig, at, hvis hverken de aarlige Indtægter af Kapitalformuen eller det bestemte Tilskud fra Staten og Kommunitetet slaa til, skulde Staten og Kommunitetet ubiede det Manglende, hver med Halvdelen. Jeg fortænkter nu slet ikke Universitetet i, at det attraar en saadan Stilling; det maa kaldes en meget behagelig Stilling at faae en Formue restaureret saaledes, at, hvad der bruges eller ikke bruges, saa er Universitetet stadig i Behold. Det er imidlertid Noget, som jeg for mit Vedkommende paa ingen mulig Maade kan billige og ikke kan være med til ved Lov at vejtage. Det er egentlig de Betragtninger, der gjøre, at jeg for mit Vedkommende maa være mod denne Lov. Dermed vil jeg ikke have sagt, at man ikke skulde kunne træffe hensigtsmæssige Foranstaltninger til — om Saadant maatte findes rigtigt — paa samme Vis, som Kapitalformuen blev angreben, at restaurere den, jeg mener nemlig ved aarlige Bevillinger paa Finantsloven; thi det, hvorpaa det til Syvende og sidst kommer an, er de aarlige Bevillinger, og netop fordi Universitetets endelige Stilling aldeles ikke bliver truffen ved dette Lovforslag, men den blot bliver foreløbig mere sikret med sin Kapitalformue, netop derfor maa jeg absolut være mod Lovforslaget. Havde der fundet en virkelig Opgjørelse Sted mellem Universitetet og Staten, ja, jeg vil sige, havde den endog fundet Sted, da Kapitalformuen var paa sit Hødepunkt, i 1857, saa kunde der fra Statens Synspunkt ikke være det Ringeste at sige; men den, der vilde være daarlig tjent med dette, er Institutionen, Universitetet. Derfor undgik Universitetets Benner Klogelig at fastsætte noget Endeligt, thi hvorledes der end blev holdt Hus, og hvorledes det end gif, beholdt Universitetet stadig et Krav paa Staten, som skulde opfyldes. Ved Sagens første Behandling var der et vært Medlem, som mente, at Universitetet ikke altid faae mildt paa de Ummærkninger, som kom paa Finantsloven. Det forstaaer jeg egentlig talt ikke rigtig; der kan efter mit Skjøn ikke være den mindste Grund for Universitetet til at se ublidt paa, hvad der vejtages paa Finantsloven. Universitetet har albrig manglet Midler til at fortsætte sin Lærevirksomhed; det kan ikke siges, at den bevilgende Myndighed ligeoverfor Universitetet paa nogetsomhelst Punkt har været karrig. Smid- lertid kunde der jo godt overfor en slig Udtalelse til Gjengjæld siges, at man heller ikke altid hører eller ser meget blidt paa Alt, hvad der forkyndes fra Universitetets Lærestole — det er langt fra